

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lipca 2015 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wystąpiła przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do strony powodowej umowy sprzedaży nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości B., w gminie T., nr działki (...) o powierzchni 0.66 ha, dla której Sąd Rejonowy w Trzciance V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zawartej w dniu 24 lipca 2013 roku przed notariuszem K. W., rep. A 3185/2013, zawartej między prezesem pozwanej spółki a W. i D. S. dokonanej z pokrzywdzeniem strony powodowej, której przysługuje względem W. S. roszczenie o zapłatę objęte wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu, X Wydział Gospodarczy z dnia 17b września 2014 roku (sygn.. akt X GC 684/13) zaopatrzonym w klauzulę natychmiastowej wykonalności z dnia 21 października 2014 roku. Ponadto powód domagał się zasądzenia od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwo.

Sąd ustalił co następuje:

W. S. prowadził działalność gospodarczą w zakresie obróbki kamienia budowlanego. Sprzedawca E. G. P. wystawił nabywcy W. S. P. K. B. Export-Import:

-dnia 4 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 8.924,57 euro z terminem płatności do dnia 4 lipca 2012 roku,

-dnia 4 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 7.576,94 euro z terminem płatności do dnia 4 lipca 2012 roku,

-dnia 5 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 8.282,90 euro z terminem płatności do dnia 5 lipca 2012 roku,

-dnia 5 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 8.139,92 euro z terminem płatności do dnia 5 lipca 2012 roku,

-dnia 6 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 6.751,13 euro z terminem płatności do dnia 6 lipca 2012 roku,

-dnia 19 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 10.753,36 euro z terminem płatności do dnia 19 lipca 2012 roku,

-dnia 20 czerwca 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 8.805,75 euro z terminem płatności do dnia 20 lipca 2012 roku,

-dnia 18 września 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 7.576,94 euro z terminem płatności do dnia 18 października 2012 roku,

-dnia 2 października 2012 roku fakturę nr (...) za nabycie towaru na kwotę 2.975,12 euro z terminem płatności do dnia 1 listopada 2012 roku. Prawie wszystkie faktury były podpisane przez W. S..

Nakazem zapłaty z dnia 10 czerwca 2013 roku wydanym w sprawie X GNc 473/13 przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy zasądził od W. S. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 58.087,66 euro z odsetkami licznymi od kwot:

- 2.855,83 euro od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 6.217,26 euro od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.282,90 euro od dnia 6 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.139,92 euro od dnia 6 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 6.751,13 euro od dnia 7 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 10.753,13 euro od dnia 20 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.805,75 euro od dnia 21 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 3.306,39 euro od dnia 19 października 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 2.975,12 euro od dnia 3 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,
- oraz kwotę 10.271 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 17 września 2014 roku wydanym w sprawie X GC 684/13 przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy zasądził od W. S. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 58.087,66 euro z odsetkami liczonymi od kwot:

- 2.855,83 euro od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 6.217,26 euro od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.282,90 euro od dnia 6 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.139,92 euro od dnia 6 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 6.751,13 euro od dnia 7 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 10.753,13 euro od dnia 20 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 8.805,75 euro od dnia 21 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 3.306,39 euro od dnia 19 października 2012 roku do dnia zapłaty,
 - 2.975,12 euro od dnia 3 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,
- oraz kwotę 19.630 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Dnia 21 października 2014 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu nadał temu wyrokowi klauzulę wykonalności. Pismem z dnia 5 marca 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Tadeusz Czarnecki w sprawie Km 134/15 poinformował wierzyciela (...) Sp. z o.o., że dłużnik W. S. na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej posiada jedynie nieruchomość nr (...) i nie posiada żadnego innego wartościowego majątku. Nie prowadzi działalności gospodarczej i toczy się wobec niego szereg postępowań egzekucyjnych, administracyjnych i sądowych.

(dowód: faktury – k. 33-41; nakaz zapłaty Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2013 roku – k. 42; wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17 września 2014 roku – k. 43; pismo Komornika z dnia 5 marca 2015 roku – k. 45)

W dniu 30 stycznia 2013 roku zawarta została umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.. Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym dnia 13 maja 2014 roku pod numerem (...).

Początkowo jedynym udziałowcem tej spółki był K. S., syn W. S.. Pełnił też funkcję wiceprezesa zarządu. W dniu 23 maja 2013 roku spółce przybył jeszcze jeden udziałowiec. Dnia 27 maja 2013 roku ze Spółki usunięto dotychczasowego prezesa i do dnia 12 marca 2015 roku reprezentował ją wiceprezes K. S., który dnia 12 marca 2015 roku został wpisany do KRS jako prezes zarządu, przy czym zmienił nazwisko na K.. W dniu 24 lipca 2013 roku jedyną osobą reprezentującą spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. był członek zarządu K. S..

(dowód: odpis KRS nr (...) – k. 11, 12, 13, 14; raport premium o firmie (...). z o. – k.15-22; zeznania świadka W. S. – k. 70, 71; zeznania pozwanego- w imieniu pozwanego prezesa K. K. (2) – k. 71, 72)

W dniu 24 lipca 2013 roku W. S. razem z żoną D. S. sprzedali (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. stanowiącą ich wspólność majątkową nieruchomość położoną w B. o powierzchni 0.66.00 ha, działkę nr (...), za cenę 20.000 zł. Z ramienia firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. umowę podpisywał członek zarządu tej firmy, syn W. S. i D. K. S. obecnie noszący nazwisko K.. W chwili sprzedaży tej nieruchomości W. S. był niewypłacalny. Jego firma zbankrutowała. Wiedział o tym K. S., który przez 5 lat pracował w firmie ojca. Na dzień 24 lipca 2013 roku W. S. posiadał jeszcze jedynie jedną działkę o powierzchni około 1 ha zajęta jednak przez Komornika.

(dowód: wydruk księgi wieczystej (...) - k. 23-32; protokół z dnia 2 września 2014 roku ze sprawy Sądu Rejonowego w Trzciance I Cps 17/14 – k. 44; zeznania świadka W. S. – k. 70, 71; zeznania w imieniu pozwanego prezesa zarządu K. K. (2) – k. 71, 72; zdjęcia złożone przez pozwanego na rozprawie – k. 63-68)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów powołanych wyżej, w tym złożonych zdjęć, a także częściowo zeznania świadka W. S. (k. 70, 71) i zeznań w imieniu pozwanego prezesa zarządu K. K. (2) (k. 71, 72).

Sąd w całości uwzględnił przedłożone dowody z dokumentów. Nie były one kwestionowane w toku postępowania. Złożone przez pozwanego zdjęcia przedmiotowej nieruchomości potwierdzają z jednej strony, iż nieruchomość nabył, a z drugiej strony miały stanowić dowód na niską wartość nieruchomości. Jednak powód nie kwestionował tej transakcji sprzedaży po kątem wartości nieruchomości, a wskazywał na pokrewieństwo sprzedawcy i osoby reprezentującej nabywcę jako objęte domniemaniem świadomości działania z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Sąd uwzględnił zeznania W. S. i K. K. (2) zasadniczo co do większości podanych okoliczności. Sąd uznał jednakże, iż wbrew twierdzeniom świadka i prezesa pozwanej spółki, strony transakcji sprzedaży doskonale wiedziały, iż prowadzi ona do uszczuplenia możliwości spłacenia wierzycieli W. S.. O tym, iż w lipcu 2013 roku W. S. był niewypłacalny zgodnie zeznali zarówno świadek jak i pozwany. Przy tym pozwany nie potrafił racjonalnie wyjaśnić po co kupił tak zanieczyszczoną działkę, czego musiał mieć świadomość, przez 2 lata od jej nabycia żadnych czynności w zakresie jej zagospodarowania nie podejmował.

Pozwany nie złożył umowy kupna sprzedaży przedmiotowej nieruchomości, więc przeprowadzenie z niej dowodu nie było możliwe. Jednakże pozwany nie kwestionował, iż nieruchomość od W. S. i jego żony nabył i nadal pozwana spółka jest jej właścicielem.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 527§1 k.c. gdy w skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową każdy z wierzycieli może żądać uznania czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Zgodnie z §2 art. 527 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Z kolei art.527§3 k.c. wskazuje, iż jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. „Świadomość w znaczeniu przyjętym w regulacjach kodeksu cywilnego zakłada ukierunkowanie świadomości na oznaczony wycinek świata zewnętrznego, chodzi tu o przewidywanie przez dłużnika konsekwencji

dokonywanej czynności, a mianowicie, że wskutek dokonanej czynności stanie się niewypłacalny, bądź pogłębi swą niewypłacalność. Świadomość pokrzywdzenia istnieje, gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone walory wyjdą z jego majątku lub do niego nie wejdą, a wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem. Dla przyjęcia świadomości pokrzywdzenia nie musi przy tym występować pewność, że czynność prawna przez niego dokonana spowoduje dla wierzycieli niemożność zaspokojenia, a wystarczające jest przewidywanie, że to może nastąpić i godzenie się na takie możliwe konsekwencje swojego działania” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I ACa 25/15, LEX nr 1724093). Art.527§3k.c. wprowadza domniemanie, iż osoba będąca w bliskim stosunku z dłużnikiem wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. „Chodzi o takie relacje pomiędzy dłużnikiem i osobą trzecią, które uzasadniają przypuszczenie, że osoba ta z racji zażyłości z dłużnikiem wie lub przy zachowaniu właściwej staranności mogła się dowiedzieć o jego niewypłacalności. Zażyłość ta winna być przy tym rozumiana jako stosunek nacechowany znacznym zaufaniem, przyjaźnią, wspólnotą interesów czy pokrewieństwem” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 kwietnia 2015 roku, V ACa 573/14, LEX nr 1668590; por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2014 roku, I ACa 623/14, LEX nr 1668645). „Rzeczywista niewypłacalność dłużnika (lub jej wyższy stopień) spowodowana przez zaskarżoną czynność musi istnieć (utrzymać się) w chwili wystąpienia ze skargą pauliańską i w chwili orzekania przez sąd o żądaniu wierzyciela uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną wobec niego. Z tej przyczyny sąd powinien brać pod uwagę także czynności prawne zdziałane przez dłużnika już po dokonaniu zaskarżonej czynności i stan jego majątku w chwili zamknięcia rozprawy oraz ocenić, czy między ustalonym stanem niewypłacalności lub wyższego stopnia niewypłacalności a zaskarżoną skargą pauliańską czynnością prawną dłużnika istnieje związek przyczynowy” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 roku, V CSK 320/14, LEX nr 1677142). Należy brać pod uwagę sytuację, gdy cały majątek dłużnika nie wystarczy na spłatenie wszystkich długów. Czynność zaskarżona skargą pauliańską musi być przynajmniej jedną z przyczyn niewypłacalności. „Nie chodzi przy tym o adekwatny związek przyczynowy, lecz o to, by dokonanie przez dłużnika czynności prawnej było warunkiem koniecznym (conditio sine qua non) powstania lub pogłębienia się jego niewypłacalności” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 lutego 2015 roku, I ACa 1707/14, LEX nr 1665083). Niewypłacalność w stopniu wyższym polega na utrudnieniu egzekucji ze względu na dokonanie zaskarżonej czynności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 grudnia 2014 roku, I ACa 1366/14, LEX nr 1659070). „O niewypłacalności dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. decyduje nie tyle rachunkowy bilans składników majątku dłużnika, co faktyczna możliwość zaspokojenia przez wierzyciela całej wierzytelności” (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 8 października 2014 roku, VI ACa 1940/13, LEX nr 1567112). Orzecznictwo zgodnie przyjmuje, że należy uznać za dopuszczalne zaskarżenie przez wierzyciela skargą pauliańską czynności dokonanej przez oboje małżonków na rzecz osoby trzeciej, gdy jej przedmiot wchodził do majątku wspólnego. Nie może bowiem nastąpić ograniczenie możliwości posługiwania się skargą pauliańską co do składników majątku wspólnego małżonków w przypadku podejmowania przez małżonków działań na niekorzyść wierzycieli (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 stycznia 2015 roku, I ACa 711/14, LEX nr 1711561; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 roku, III CZP 15/11, OSNC 2012/1/1; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 roku, III CZP 19/11, OSNC 2011/12/132; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2013 r., I ACa 560/13, LEX nr 1409077, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 maja 2014 r. sygn. akt I ACa 116/14 LEX nr 1483824).

W niniejszej sprawie przyjęć należy, iż dłużnik W. S. sprzedając dnia 24 lipca 2013 roku pozwanemu nieruchomości położoną w B., dla której Sąd Rejonowy w Trzciance prowadzi księgę wieczystą (...) działkę (...) o powierzchni 0.66.00 ha działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda. Już bowiem dnia 10 czerwca 2013 roku powód złożył w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu powództwo o zapłatę łącznej kwoty 58.087,66 euro wraz z odsetkami i kosztami procesu. Powód wykazał też, iż powództwo w sprawie Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. X GNc 473/13, następnie oznaczonej sygnaturą X GC 684/13, było związane z niezapłaceniem przez W. S. faktur nabycia towaru w okresie od czerwca do października 2012 roku (k.33-41). Do takiego wniosku prowadzi zbieżność kwot na fakturach oraz wskazanych w orzeczeniach Sądu Okręgowego w Gdańsku. Zatem dłużnik miał świadomość istnienia znacznej kwoty długów, a równocześnie dnia 24 lipca 2013 roku, około dwóch miesięcy po złożeniu przez powoda powództwa o zapłatę

w Sądzie Okręgowym w Gdańsku, sprzedał przedmiotową nieruchomość uniemożliwiając wierzycielowi zaspokojenie się z tej nieruchomości.

Powód udowodnił też, iż zarówno w momencie składnia pozwu w niniejszej sprawie a także zapadnia wyroku dłużnik powoda W. S. był niewypłacalny i sprzedaż przedmiotowej nieruchomości pogłębiła niewypłacalność powoda. Wynika to wprost z pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Tadeusza Czarneckiego z dnia 5 marca 2015 roku wydanego w sprawie Km 134/15. Egzekucja z ruchomości, wierzytelności i rachunków bankowych okazała się bezskuteczna, a dłużnikowi pozostała jedynie nieruchomość na której zamieszkuje i dług o wysokości tylko u jednego komornika około 1.000.000 zł. Sam W. S. przyznał, iż gdy sprzedawał przedmiotową nieruchomość był już niewypłacalny i poza jedną nieruchomością nie miał też żadnego wartościowego majątku, z którego wierzyciele mogliby się zaspokoić. Pozwany nie zaproponował żadnego materiału dowodowego podważającego ustalenia co do niewypłacalności dłużnika. Prezes pozwanej spółki nie ukrywał też, iż zdawał sobie sprawę z niewypłacalności formy W. S., który zaprzestał już działalności, nie wypłacał wynagrodzenia pracownikom.

Jak wynika z odpisu protokołu Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 2 września 2014 roku w sprawie I Cps 17/14 oraz odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) z dnia 13 maja 2014 roku jak również raporcie o firmie (...) Sp. z o.o. na dzień 24 lipca 2013 roku spółkę (...) Sp. z o.o. reprezentował K. S., syn dłużnika W. S.. Miał on również większość udziałów w tej spółce. Tym samym uznać, że dłużnik W. S. i jego żona D. S. zawarli umowę sprzedaży przedmiotowej nieruchomości z własnym synem. Zarówno świadek W. S. jak i prezes pozwanej Spółki w swoich zeznaniach faktu tego nie ukrywali. Ponieważ reprezentujący pozwaną spółkę członek zarządu był najbliższym krewnym dłużnika, w oparciu o domniemanie z art. 527§3k.c. uznać należy, iż wiedział on, iż dłużnik działa z pokrzywdzeniem wierzycieli wyzbywając się wartościowego majątku.

Choć przedmiotowa nieruchomość wchodziła do majątku wspólnego W. S. i jego żony D. S. nie ma podstaw do oddalenia z tego powodu powództwa. Jak ustalono wyżej dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, osoby mu najbliższe czyli żona D. S. i syn K. S. musieli mieć świadomość, iż są to działania zmierzające do wyzbycia się przez dłużnika wartościowego majątku. Jak wynikało z zeznań pozwanego, przedsiębiorstwo (...) znajdowało się w małej miejscowości i wszyscy jej mieszkańcy zdawali sobie sprawę z niewypłacalności W. S.. Musiała o tym wiedzieć również mieszkająca przy samym przedsiębiorstwie męża D. S..

W wyniku nabycia przedmiotowej nieruchomości pozwana spółka uzyskała korzyść majątkową. Składnikiem majątku spółki stała się bowiem nieruchomość o powierzchni 0.66.00 ha nabyta za kwotę jedynie 20.000 zł.

W tej sytuacji uznać należy, iż powód wykazał przesłanki o jakich mowa w art. 527 k.p.c.

Koniecznym warunkiem skuteczności wyroku wydanego na podstawie art. 527 k.c. jest określenie w sentencji tego wyroku wierzytelności, której ochronie ma on służyć (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2015 roku, V CSK 305/14, LEX nr 1677141).

Sąd w sentencji orzeczenia sprecyzował granice odpowiedzialności pozwanego z tytułu zaspokajanej przez wierzyciela wierzytelności opisanej w wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 17 września 2014 roku w sprawie X GC 684/13. Zdaniem Sądu takie zredagowanie wyroku nie wykracza poza przedmiot żądania.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98§1, §2 i §3k.p.c. Pozwany przegrał proces i jest obowiązany zwrócić powodowi wszystkie koszty postępowania. Na koszty te składają się 1.000 zł opłaty sądowej od pozwu oraz 2.400 zł zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w osobie radcy prawnego (§6pkt5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu -tekst jedn. Dz.U. z 2013r. poz. 490), opłata od pełnomocnictwa – 17zł. Razem powód wyłożył na postępowanie sądowe w tej sprawie 3.417 zł. Taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda.

/-/ S.S.R. Piotr Chrzanowski